Komisie Zastupiteľstva Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál na rokovania komisií Zastupiteľstva
Bratislavského samosprávneho kraja

PRACOVNÝ NÁVRH

Ideový zámer

pre projekt „Parksfit4future" v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Interreg VI-A Slovensko - Rakúsko 2021-2027

Materiál bude prerokovaný v nasledovných komisiách:

Finančná komisia
Komisia územného plánovania, regionálneho rozvoja a životného prostredia
Komisia európskych záležitostí, regionálnej spolupráce a cestovného ruchu

Zodpovední:

Ing. Patrícia Mešťan, MA
riaditeľka
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Ing. Michal Beniač
zástupca riaditeľky Odboru stratégie,
územného rozvoja a riadenia projektov

Spracovatelia:

Ing. Matúš Krnčok
vedúci Inštitútu regionálnej politiky
Bratislavského kraja

Mgr. Martin Adámik
referent Inštitútu regionálnej politiky
Bratislavského kraja

Mgr. Peter Lajda
referent Inštitútu regionálnej politiky
Bratislavského kraja

Mgr. Zuzana Krajčíková
referentka Inštitútu regionálnej politiky
Bratislavského kraja

Bratislava
september 2023

N á v r h u z n e s e n i a

UZNESENIE č. ...../2023
zo dňa 22. 09. 2023

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja po prerokovaní materiálu

A schvaľuje

Ideový zámer pre projekt „Parksfit4future” v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Interreg VI-A Slovensko - Rakúsko 2021-2027.

B ukladá

riaditeľke Úradu Bratislavského samosprávneho kraja zabezpečiť prípravu a predloženie žiadosti o nenávratný finančný príspevok na realizáciu schváleného zámeru v zmysle podmienok výzvy Program Interreg VI-A Slovensko - Rakúsko 2021-2027 v prioritnej osi 3 - Sociálnejší prihraničný región SK-AT, v špecifickom cieli 3.3 - Posilnenie úlohy kultúry a trvalo udržateľného cestovného ruchu v oblasti hospodárskeho rozvoja, sociálneho začlenenia a sociálnej inovácie.

Termín: 30. 09. 2023

D ô v o d o v á s p r á v a

Bratislavský samosprávny kraj (ďalej len „BSK“), na základe schváleného materiálu: **Plnenie Akčného plánu Úradu Bratislavského samosprávneho kraja**, pre implementáciu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030) zo dňa 11.06.2021, **uznesenie č. 387/2021 (projekt č. OSÚRaRP_8 - Revitalizácia parku v Stupave)** predloží ideový zámer pre projekt „Parksfit4future“.

Projekt bude predložený v rámci výzvy Programu cezhraničnej spolupráce Interreg VI-A Slovensko - Rakúsko 2021-2027, vyhlásenej dňa 30.06.2023 s termínom uzavretia výzvy do 30.09.2023.

Projekt je zároveň v súlade s:

- **Programovým vyhlásením BSK na obdobie 2022-2026** v oblasti kultúry a cestovného ruchu kde sa BSK zaviazalo, že **„bude pokračovať v kontinuálnom rozvoji a obnove národných kultúrnych pamiatok vo svojom vlastníctve (park v Stupave)”** zo dňa 31.03.2023;
- **Projektový zámer je v súlade s Akčným plánom BSK pod projektom č. OSÚRaRP_8 s názvom „Revitalizácia parku v Stupave“** v rámci napĺňania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021-2027(s výhľadom do roku 2030);
- **Adaptačným plánom Bratislavského samosprávneho kraja na zmenu klímy**
- **Katalógom adaptačných opatrení miest a obcí BSK na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy**
- **Koncepciou rozvoja cestovného ruchu v Bratislavskom kraji do roku 2030,** schválený uznesením Zastupiteľstva BSK č.470/2022 zo dňa 08.04.2022;
- **Stratégiou rozvoja kultúry v Bratislavskom samosprávnom kraji na roky 2021 - 2027 s výhľadom do roku 2030,** schválený uznesením Zastupiteľstva BSK č.18/2023 zo dňa 27.01.2023.

Jednou z priorít BSK je prostredníctvom kultúrneho vyžitia pokračovať v **obnove národných kultúrnych pamiatok** a v ich využívaní, posilniť úlohy udržateľného cestovného ruchu v živote spoločnosti s dôrazom na adaptačné opatrenia na negatívne dôsledky zmeny klímy a samozrejme o využívanie inovatívnych metód pri prezentácii miestnej histórie. **Hlavným cieľom projektu “Parksfit4future” je využitie potenciálu cezhraničného regiónu SK-AT s cieľom rozvoja kultúry a udržateľného cestovného ruchu prostredníctvom vytvorenia adekvátneho priestorového zázemia v kontexte adaptačných opatrení na zmenu klímy s následnou propagáciou a zvyšovaním povedomia v daných oblastiach.**

V rámci projektovej časti BSK pôjde o revitalizáciu parku v meste Stupava, ktoré patrí k rýchlo rozvíjajúcim sa územiam v tesnom dotyku s hlavným mestom SR Bratislavou. Rastúci počet obyvateľov a zvyšujúci sa podiel zastavaných plôch vytvára výrazný tlak na funkciu verejného priestoru a kultúrnych aktivít. Historické parky/záhrady sú dôležitými miestnymi rekreačnými oblasťami pre obyvateľov a vyhľadávanými turistickými destináciami. Dnes sú parky/záhrady pod tlakom čoraz viac zreteľnejšej klimatickej zmeny. Unikátna poloha parku v centrálnej časti mesta Stupava vytvára príležitosť na vytvorenie klimaticky odolnej zóny v podobe revitalizovaného parku.

Areál historického parku sa nachádza v meste Stupava (okres Malacky, región Záhorie) v centrálnej polohe zastavaného územia, východne od Hlavnej ulice ktorá spája Bratislavu s Malackami. V rámci areálu je park lokalizovaný severne a severovýchodne od objektu kaštieľa. Predkladaný projekt rieši obnovu časti národnej kultúrnej pamiatky, ktorý sa rozprestiera na parcelách č. 725/1, 726/1, 729/2, 730/1. Celková rozloha riešeného územia je 48 772 m². Park bol založený **šľachtickým rodom Pálffyovcov v 18. storočí** s prvkami formálnej barokovej záhrady, neskôr bol prebudovaný do podoby **prírodne-krajinárskeho parku**. Pôvodne bol v parku umiestnený grófsky pivovar, mlyn a niekoľko rybníkov. Súčasťou areálu je aj štvorkrídlová budova kaštieľa s obdĺžnikovým nádvorím pochádzajúca z 30. rokov 17. storočia. V súčasnosti park disponuje nevyhovujúcou skladbou drevín, ktorých stav priamo ohrozuje obyvateľov mesta a návštevníkov parku. Okrem iného sú v areály prítomné náletové a inváznе druhy, ktoré vytláčajú pôvodné.

Základným východiskom pre revitalizáciu historického parku je absencia adekvátneho priestorového zázemia pre obyvateľov a návštevníkov mesta Stupava s posilnením funkcie verejného priestoru a kultúrnych aktivít. **Cieľom projektu je obnoviť niekdajšiu historickú slávu parku** v kontexte adaptačných opatrení na negatívne dôsledky zmeny klímy a **spraviť z neho významné miesto na turistickej mape Bratislavského kraja**. Nemenej dôležite je **rozširovanie povedomia o adaptácií na negatívne dôsledky zmeny klímy a zachovanie kultúrneho dedičstva** v regióne. Pre vlastníkov parku je podstatné, aby jeho areál zostal aj po komplexnej revitalizácii naďalej prístupný širokej verejnosti a slúžil ako priestor na relax jednak pre obyvateľov samotného mesta Stupava, ako aj pre návštevníkov z cezhraničného územia. **Revitalizácia na ploche parku bude zodpovedať požiadavkám pamiatkovej ochrany** a bude robená citlivým prístupom v záujme prinavrátenia pôvodných hodnôt parku prírodne-krajinárskeho charakteru z 18. storočia.

Po dokončení obnovy bude park zároveň využívaný, ako prirodzené a bezpečné miesto na stretávanie a spoločenské aktivity nie len pre domácich obyvateľov ale i návštevníkov z prihraničného územia, vďaka dobrej dostupnosti cyklotrasy EuroVelo 13 a Cyklomostu VysoMarch a Cyklomostu Slobody. Obnovený park vidíme aj ako miesto pre kultúru, ktorá bude svojim obsahom vhodne dopĺňať parkový priestor a prinavráti mu rozmer, aký poznáme z jeho histórie. Do budúcnosti sa tak v parku počíta s organizovaním príležitostných **exteriérových kultúrno-spoločenských podujatí**, zameraných na najrôznejšie vekové skupiny.

Súčasťou projektu je vytvorenie štúdie zameranej na manažment a starostlivosť o historické parky/záhrady v kontexte zmeny klímy, ktorá zabezpečí model udržateľného manažmentu Kaštieľskeho parku v Stupave aj po skončení projektu.

Súčasný stav:

Geodetické zameranie a dendrologické posudky boli ukončené. Na základe vypracovanej koncepčnej štúdie sa pristúpilo k spracovaniu projektovej dokumentácie. Projektová dokumentácia bola schválená zo strany KPÚ a následne bude predložená na stavebný úrad. Pripravuje sa predloženie ŽoNFP v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Interreg VI-A Slovensko - Rakúsko 2021-2027.

Projektový list

Operačný program: Program Interreg VI-A Slovensko- Rakúsko 2021-2027

Prioritná os: 3 - Sociálnejší prihraničný región SK-AT

Špecifický cieľ: 3.3 - Posilnenie úlohy kultúry a trvalo udržateľného cestovného ruchu v oblasti hospodárskeho rozvoja, sociálneho začlenenia a sociálnej inovácie

Definovanie problémov:

- Absencia adekvátnych priestorov na oddychové a kultúrne aktivity;
- Nedostatočná cezhraničná spolupráca v oblasti ochrany kultúrneho dedičstva na prispôsobenie sa klimatický zmenám v prihraničnom regióne SK-AT;
- Nedostatočné povedomie a nízka návštevnosť národných kultúrnych pamiatok v kraji

Hlavný cieľ projektu:

Využitie potenciálu cezhraničného regiónu SK-AT s cieľom rozvoja kultúry a udržateľného cestovného ruchu prostredníctvom vytvorenia adekvátneho priestorového zázemia v kontexte adaptačných opatrení na zmenu klímy s následnou propagáciou a zvyšovaním povedomia v daných oblastiach.

Projektové balíky:

- Riadenie projektu
- Komunikácia a publicita
- Vzdelávanie a výmena “know - how”
- Turizmus a adaptácia na klimatické zmeny v historických parkoch/záhradách
- Rozvoj infraštruktúry

Aktivity BSK:

1. Riadenie projektu vo funkcii vedúceho partnera projektu;
2. Publicita a informovanosť;
3. Štúdia zameraná na manažment a starostlivosť o historické parky/záhrady v kontexte zmeny klímy;
4. Revitalizácia historického parku v meste Stupava vrátane vybudovania náučného chodníka;

Cieľové skupiny:

- Obyvatelia Bratislavského samosprávneho kraja;
- Zahraniční návštevníci;
- Organizácie cestovného ruchu, správy prírodných parkov a iné kultúrne inštitúcie;
- Ochranári, záujmové združenia a príspevkové organizácie;
- Zamestnanci a študenti škôl.

Výstupy projektu:

- Komplexná revitalizácia parku v meste Stupava;

- Prezentácia pamiatkovo chránenej historickej zelene a exteriérové kultúrno-historické aktivity;
- Vytvorenie štúdie zameranej na manažment a starostlivosť o historické parky/záhrady v kontexte zmeny klímy;
- Vybudovanie a tvorba obsahu náučného chodníka v parku Stupava;
- Zvýšenie návštevnosti obyvateľov kraja a návštevníkov z blízkeho prihraničia;
- Zvýšenie povedomia o kultúrnom bohatstve.

Partneri projektu:

- Vedúci partner projektu - Bratislavský samosprávny kraj
- Cezhraničný partner – Schlosspark Eisenstadt Erhaltungs GmbH
- Cezhraničný partner - Österreichische Bundesgärten
- Projektový partner – Malokarpatské osvetové stredisko v Modre
- Strategický partner – Forschung Burgenland GmbH
- Strategický partner – Slovenská technická univerzita

Financovanie:

Spolufinancovanie: Miera spolufinancovania je stanovená tak, že 80% zdrojov pokrývajú finančné prostriedky ERDF, 12% národné spolufinancovanie a 8% vlastné prostriedky.

Celkový rozpočet projektu: 2.700.000,00 EUR
Rozpočet BSK: 1.989.969,30 EUR

Trvanie projektu: Dĺžka realizácie vybraného projektu nesmie presiahnuť 36 mesiacov, predpokladaný začiatok 04/2024 do 04/2027.

Zodpovedný za udržateľnosť:

- Bratislavský samosprávny kraj – Odbor stratégie územného rozvoja a riadenia projektov s Malokarpatským osvetovým strediskom v Modre

Súlad so schválenými Prioritami BSK:

- **Programové vyhlásenie BSK na obdobie 2022-2026** v oblasti kultúry a cestovného ruchu kde sa BSK zaviazalo, že **„bude pokračovať v kontinuálnom rozvoji a obnove národných kultúrnych pamiatok vo svojom vlastníctve (park v Stupave)"** zo dňa 31.03.2023;
- **Projektový zámer je v súlade s Akčným plánom BSK pod projektom č. OSÚRaRP_8 s názvom „Revitalizácia parku v Stupave"** v rámci napĺňania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021-2027(s výhľadom do roku 2030);
- **Adaptačný plán Bratislavského samosprávneho kraja na zmenu klímy**
- **Katalóg adaptačných opatrení miest a obcí BSK na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy**
- **Koncepciou rozvoja cestovného ruchu v Bratislavskom kraji do roku 2030,** schválený uznesením Zastupiteľstva BSK č.470/2022 zo dňa 08.04.2022;
- **Stratégiou rozvoja kultúry v Bratislavskom samosprávnom kraji na roky 2021 - 2027 s výhľadom do roku 2030,** schválený uznesením Zastupiteľstva BSK č.18/2023 zo dňa 27.01.2023.

Aktuálny stav parku v meste Stupava:

Vizualizácia parku v meste Stupava:

